

جامع التمثیل (تحریر اصیل)

محمد علی حبلہ رودی

تصحیح و تحقیق

محمد علی آیت‌پادیاں

www.KitaboSunnat.ir

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
- شاپک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
یادداشت
یادداشت
یادداشت
مندرجات
Maxims
نثر فارسی -- قرن ۱۱ ق.
Persian Prose Literature -- 17th Century
اخلاق اسلامی -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
Islamic Ethics -- Early Works to 20th Century
ضرب المثل های فارسی
Proverbs, Persian
اجتهادیان، محمدعلی، ۱۳۵۶-، مصحح
BP۲۴۹/۵
۲۹۷/۶۸
۵۸۹۶۳۱۹
- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
- شاپک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
یادداشت
یادداشت
یادداشت
مندرجات
Maxims
نثر فارسی -- قرن ۱۱ ق.
Persian Prose Literature -- 17th Century
اخلاق اسلامی -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
Islamic Ethics -- Early Works to 20th Century
ضرب المثل های فارسی
Proverbs, Persian
اجتهادیان، محمدعلی، ۱۳۵۶-، مصحح
BP۲۴۹/۵
۲۹۷/۶۸
۵۸۹۶۳۱۹

جامع التمثیل (تحریر امیل)

محمد علی حبیلہ رودی

محمد علی اجتهادیان

تصحیح و تحقیق

حسن بیگلر

گرافیسٹ، طراح و مجری جلد

زینب زبیری

صفحه آرا

کوثر

لیتوگرافی

آزادہ

چاپ متن

حقیقت

صحافی

۱۱۰۰ نسخه

تیراژ

۱۳۹۹

چاپ اول

ناشر

انتشارات دکتر محمود افشار

خیابان ولی عصر، بالاتر از چهارراه پارک وی، خیابان عارف نسب، کوی لادن، شماره ۶

تلفن: ۲۲۷۱۷۱۱۴ دورنما: ۲۲۷۱۷۱۱۵

با همکاری انتشارات سخن

خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان وحید نظری، پلاک ۴۸

تلفن: ۶۶۹۵۳۸۰۴-۵ دورنما: ۶۶۴۰۵۰۶۲

تلفن تماس برای تحویل کتاب در تهران و شهرستان ها

۶۶۹۵۳۸۰۴-۵

فهرست مطالب

یادداشت استاد مهر، افشاری	بیست و سه
یادداشت مصحح	بیست و پنج
مقدمه مصحح	بیست و نه
حبله رودی و زادگاه او	بیست و نه
مخدومان حبله رودی	سی و دو
تالیفات حبله رودی	سی و پنج
نسخه‌های مهم جامع‌التمثیل	سی و نه
دو تحریر متفاوت از جامع‌التمثیل	چهل و سه
مآخذ حکایات و امثال و اشعار و احادیث جامع‌التمثیل	چاه و پنج
شیوه استفاده از مآخذ	هفتاد و یک
ویژگی‌های سبکی جامع‌التمثیل	هشتاد و سه
۱. ویژگی‌های زبانی	هشتاد و سه
۲. ویژگی‌های ادبی	نود
۳. ویژگی‌های محتوایی	نود و سه
ایزادات جامع‌التمثیل	نود و پنج
اهمیت جامع‌التمثیل	یک صد و یک

معرفی نسخه‌های این تصحیح	یک صد و پنج
شیوه تصحیح	یک صد و هفت
شیوه آوردن نسخه بدل‌ها	یک صد و هفت
چاپ‌های قبلی جامع التمثیل	یک صد و هشت
علامه	یک صد و یازده
عکس صفحات نسخه‌ها	

متن کتاب - مع التمثیل

دیباجه	۷
مقدمه	۱۳
سخن علی (ع) و پیامبر (ص) درباره دنیا	۱۵
سخن بوذرجمهر درباره غم و شادی دنیا	۱۶
روایت درباره حاضر شدن چهار فرشته در گریبان انسان	۱۷
سخن پیامبر (ص) و عبدالله عمر درباره سباحت دنیا به طعام	۱۸
حکایت نصیحت پدر به پسر درباره محاسبه اعمال	۲۰
حکایات مرتبط با آیات قرآنی	۲۲
حکایت ابوبکر بن مجاهد	۲۲
حکایت زنی که پاسخ سخن از آیه‌های قرآن می‌داد	۲۳
حکایت امیراسماعیل گیلکی و بیک تیمور	۲۶
حکایت امام حسن و خطای خادم	۲۷
حکایت پرسش از امام حسن (ع) درباره سبب ازدواج‌هایش	۲۷
حکایت ابو مسلم خراسانی و مرد لشکری	۲۸
حکایت عبدالرحمن اموی و کنیزک	۲۸
حکایت جوان عاشق و حبیبه بنت قیس	۲۹
حکایت درویش و بریان فروش	۲۹
حکایت ابوالعینا و مهلب	۳۰

۳۰	حکایت هارون الرشید و کنیزک
۳۱	حکایت هارون الرشید و کنیزک ناطقی
۳۲	حکایت اصمعی و زن دکان‌دار
۳۳	حکایت حاضر جوابی بدیع همدانی
۳۳	حکایت منافقان و مثل عنکبوت در قرآن
۳۴	حکایت یهودای مؤمن و برادر منافق
۳۶	حکایت عبدالملک مروان و ابوحازم زاهد

۳۹	امثال و حق آیات قرآن
۴۸	ذکر نصایح لقمان به پسرش
۵۲	سه حکایت از لقمان
۵۲	موعظه دربارهٔ صفت ناشنیدن با هیچ طایفه
۵۳	موعظه دربارهٔ برادری و دوستی
۵۴	موعظه دربارهٔ پیروی از نفس
۵۵	موعظه دربارهٔ سه دشمن انسان
۵۶	سخن سهل بن عبدالله و حکایت ابراهیم دهم
۵۷	موعظه در رعایت احوال
۵۸	سخن پیامبر (ص) و علی (ع) دربارهٔ موعظه
۵۸	روایتی از عیسی (ع)
۵۹	موعظه دربارهٔ غرور
۶۰	موعظه دربارهٔ حرص
۶۱	موعظه دربارهٔ قناعت
۶۲	موعظه دربارهٔ تفویض
۶۴	موعظه دربارهٔ حب دنیا و حکایتی از سلیمان
۶۵	پرسش شقیق بلخی از حاتم اصم
۶۹	سخن علی (ع) به هنگام گذر از گورستان
۷۰	موعظه دربارهٔ زهد
۷۳	موعظه دربارهٔ فساد باطن

۷۴	موعظه درباره تفویض
۷۵	حکایت دعای لقمان سرخسی
۷۶	سخن سفیان ثوری درباره پرهیز از دنیا
۷۷	حکایت ابو عمر واسطی
۷۸	سخن عبدالله عباس درباره عقل
۷۹	حدیث معراج
۸۰	سخن عبدالله مبارک درباره صحبت نداشتن با مردم

فصل اول در امثال حرف الف

۹۷	حکایت یافتن دزد که هر (ذیل مثل «از کوزه همان برون تراود که در اوست»)
۱۰۲	حکایت شهیدان دین نیکوها (ذیل مثل «روستایی را بگذار تا خود حرف زند»)
۱۰۴	حکایت مردی از بیم ساج (ذیل مثل «اول رفیق، آخر طریق»)
۱۰۷	حکایت انگشتی زنهار (ذیل مثل «انگشت زنهار»)

فصل دوم در امثال حرف با

۱۲۷	حکایت ابوالقاسم صفار (ذیل مثل «بد ممکن است...»)
۱۳۱	حکایت ابوعلی دقاق (ذیل مثل «یکوب، یکوب، کس است که دیده‌ای»)
۱۳۴	حکایت صعوه و فیل (ذیل مثل «پشه چو پر شد بزند پس را»)
۱۳۷	حکایت بخیل نادر (ذیل مثل «بخیل را گردن زنی خون بر نیاید»)
۱۳۷	حکایت عبدالله زبیر
۱۳۸	حکایت ابوالحارث و بخیل نادر
۱۳۸	حکایت بخیل و کاسه گر
۱۳۹	حکایت پادشاه و مجازات سه بخیل

فصل سیوم در امثال حرف تا

۱۴۶	حکایت مرد واعظ و حاسد (ذیل مثل «تا توانی به خلق نیکی کن»)
۱۵۱	حکایت زن یهودی و حلوائی سمی
۱۵۲	موعظه درباره تعجیل در امور خیر

۱۵۳	 حکایت حبیب عجمی (ذیل موضوع «توکل»)
۱۵۹	 حکایت شیخ ابوالخیر (ذیل موضوع «توکل»)
۱۶۱	 حکایت ذوالنون و گنجشک کور (ذیل موضوع «توکل»)

۱۶۴	 فصل چهارم در امثال حرف ثا
۱۶۴	 موعظه در مذمت دنیا

۱۶۷	 فصل پنجم در امثال حرف جیم
.....	 حکایت طرار خراسانی و دزدی از خزانه پادشاه (ذیل مثل «جایی که نمک خوری نمکدان
۱۷۳	 مشکین»)
۱۷۶	 حکایت دز و بازمان (ذیل موضوع «حق نمک»)

۱۸۰	 فصل ششم در امثال حرف حا
۱۸۵	 حکایت شاهزاده حصیرباف (ذیل مثل «گرفت آموز تا از حرقت مفلسی نسوزی»)
۱۹۱	 حکایت آهنگری گشتاسب (ذیل موضعه «آتش حرقه»)

۱۹۳	 فصل هفتم در امثال حرف خا
.....	 حکایت شاهزاده‌ای که خاموشی پیشه کرد (ذیل مثل «خاموش نشین و فارغ از
۲۰۰	 عالم باش»)
۲۰۵	 حکایت ربیع بن خثیم و مواعظی درباره خاموشی
.....	 حکایت سلمان عراقی و شیخ عبدالله (ذیل مثل «در خانه هر چه باشد، همان هر که
۲۰۷	 باشد»)
۲۰۹	 حکایت مرد باخیزی و قاضی (ذیل مثل «خررفت»)

۲۱۳	 فصل هشتم در امثال حرف دال
۲۲۴	 موعظه درباره ذم دنیا
۲۲۷	 حکایت ابورافع و یهودی
۲۳۴	 موعظه درباره دوستی

- حکایت پادشاه و بوزینه و عیار (ذیل مثل «دشمن دانا به از نادان دوست») ۲۳۸
- حکایت اعرابی و مار (ذیل مثل «دشمن نتوان ضعیف و بیچاره شمرد») ۲۴۱
- حکایت عیاران و دزدی از کاروانسرا (ذیل مثل «دستک بزنید که هر چه بردند بردند») ۲۴۶
- حکایت درویش و بی‌اعتنائی شیخ متکبر به او (ذیل مثل «دست تهی گر بر شیخی روی...») ۲۵۱

فصل نهم در امثال حرف ذال ۲۵۵

- حکایت عبدالله مبارک و مار (ذیل مثل «ذکر ذاکر حفظ جان ذاکر است») ۲۵۶

فصل دهم در امثال حرف ر ۲۵۹

- حکایت عاصی بلخ و کوتاه کردن ریش (ذیل مثل «ریش دراز و سر کوچک نشان احمق است») ۲۶۳
- حکایت رنجر و شفیق نجار (ذیل مثل «رفیق اگر از خانه باشد شفیق است») ۲۶۴

فصل یازدهم در امثال حرف ز ۲۷۱

- حکایت دزد و شعراباف (ذیل مثل «زبان سرخ سر سبز می‌دهد بر باد») ۲۷۵
- موعظه درباره خاموشی ۲۷۹
- حکایت عسس و زن شوهر مرده (ذیل مثل «زنی پارسا در جهان نادر است») ۲۸۰

فصل دوازدهم در امثال حرف سین ۲۸۴

- حکایت پسر لقمان (ذیل مثل «سر خود با یار خود هرگز آمو») ۲۹۰
- حکایت زبیر عاصی (ذیل مثل «سگ را به روی خداوند شناس») ۲۹۲
- حکایت بهلول و عبدالله مبارک (ذیل مثل «سخن راست از دیوانه باید شنید») ۲۹۷
- حکایت شاهزاده و همسفران (ذیل مثل «سفر مربی مرد است و اوستاد هنر») ۳۰۰

فصل سیزدهم در امثال حرف شین ۳۰۹

- حکایت قاضی شاهد و یحیی علوی (ذیل مثل «شیر تا طعمه را گنده نکند نمی‌خورد») ۳۱۳

فصل چهاردهم در امثال حرف صاد ۳۱۶

- حکایت ابوصابر (ذیل مثل «صبر تلخ است ولیکن بر شیرین دارد») ۳۱۹